

Jasné myslenie ako cesta ku slobode – odpoveď

Ad: Andrej Szolgay – Jasné myslenie ako cesta ku slobode

1. Sloboda

Príroda nám kladie prekážky. Tieto však pomocou nášho myslenia prekonávame, keď si napríklad zostrojíme slnečné okuliare, aby sme sa mohli dívať do slnka. Vonkajšie hranice preto neexistujú a slobodný človek si určuje všetko sám. Existujú len naše vnútorné hranice, ktoré prekonávame, keď prekonávame samých seba.

2. Uspokojovanie potrieb spoločnosťou

Pri vzájomnom zásobovaní neexistuje iná možnosť ako uspokojiť svoje potreby, než len si kúpiť tovar vyrobený druhým (resp. aj dostať to do daru). V opačnom prípade to totiž nie je vzájomné zásobovanie, ale samozásobovanie. NZP umožňuje nezúčastniť sa nespravodlivej výmeny, keď človeku poskytuje prostriedky aj keď sa žiadnej výmeny nezúčastní.

Každý vie iba sám, aké sú jeho potreby. Civilizovaná spoločnosť preto nemá právo posudzovať, aké podmienky má človek spĺňať na to, aby mohol viesť dôstojný život, ale mu dôstojný život musí umožniť bez akýchkoľvek podmienok. Je len na ňom samom, ako s vytvorenými podmienkami naloží.

3. Moc peňazí

Výrobky vystavené v obchode boli vyrobené dávno pred tým, než som sa rozhodol do toho obchodu vstúpiť, takže som ich výrobu v žiadnom prípade nemohol prikázať. Každý predajca svoj tovar vystavuje preto, že ho chce dobrovoľne predať, takže o nejakom vynucovanom predaji nemôže byť ani reči.

Ak si chcem dať niečo urobiť na zákazku, t.j. zaplatiť to vopred, tak výrobca to môže odmietnuť, ak má napríklad naplnenú kapacitu. Takže ani tu nemôže byť o nejakom prikazovaní ani reči.

Peniaze mi umožňujú privlastniť si vec vyrobenú producentom, ale producentovi neprikazujú jeho výrobok mi predať.

Producent je nútený (takpovediac na príkaz, ale nie peňazí, ale sociálneho systému) predať len vtedy, ak je k tomu donútený sociálnymi okolnosťami. Proti tomu pôsobí NZP, keď producentovi poskytuje prostriedky aj bez potreby predať svoj produkt.

4. Falšovanie cien

Na príjme je relevantná len jeho ekonomická podstata, a tá je taká, že je buď z výmeny, požičaný alebo darovaný. Peniaze sú pri tom len sprostredkovateľom. Veci si môžeme kategorizovať hocako chceme, avšak pokiaľ to nezodpovedá podstate veci, tak to skutočnosť zahmlieva a vedie k mylným záverom.

NZP je výsledkom slobodného rozhodnutia členov spoločnosti navzájom si vyplácať darovací príjem. Je to teda dobrovoľný dar. A je to aj zmysluplný dar, pretože členovia spoločnosti sa pre vyplácanie NZP rozhodnú preto, že vtom vidia zmysel – inak by sa pre to nerozhodli. Plošné darovanie je možné považovať za zmysluplné, pretože má spĺňať plošné účely, t.j. plošnú podporu rozvoja, pretože plošne každý človek má nejaké vlohy, talent na rozvoj. NZP pritom nevyklučuje konkrétne darovanie.

Výška NZP vychádza z cien, čiže sa tvorí na základe ekonomických faktorov, ako aj výška každého iného daru, ktorý sa tiež posudzuje na základe cien, ak má splniť svoj účel. Každý peňažný dar sa nakoniec použije na kúpu, t.j. výmenu, inak by strácal zmysel.

Právny článok vytvára ekonomickému neustále rámcové podmienky jeho činnosti, a teda nie len pri NZP. Prostredníctvom NZP právny článok ekonomickému neprikazuje nič produkovať, pretože produkcia môže byť determinovaná len ľudskými potrebami. Prostredníctvom NZP právny článok človeku poskytuje len možnosť uspokojovať si svoje potreby bez podmienok. Pri NZP ostáva ekonomická činnosť stále určovaná ľudskými potrebami, nie právnym článkom. Zavedením NZP by sa len zväčšilo množstvo darovaných peňazí v ekonomike, čo by bolo len na všeobecný prospech. NZP nevylučuje výmenu ani požičiavanie.

Spotreba nemôže byť väčšia ako produkcia. Nie je možné spotrebovať to, čo sa nevyrobilo. Takže o nejakej šialenej spotrebe by bolo možné hovoriť, len ak by nastala aj šialená produkcia. Proti tomu však pôsobí NZP, keď producentovi umožňuje pracovať len do tej miery, ako sám uzná za vhodné (t.j. nie šialene).

NZP neznamená zmenu spôsobu tvorby peňazí, preto sa jeho zavedením ani nemenia riziká inflácie, ktoré existujú aj bez jeho zavedenia.

NZP mení bonitu dlžníka, pretože by nebol exekvovateľný, t.j. v prípade nesplácania dlhu by naňho veriteľ nemohol siahnuť. Mohol by siahnuť len na príjmy mimo NZP, t.j. tak ako aj dnes bez NZP. A teda veriteľ by dlžníka s NZP posudzoval rovnako dôkladne ako i dnes bez NZP. NZP znamená pre dlžníka istotu, že v prípade nesplatenia dlhu neostane bez existenčného zabezpečenia. Naopak pre veriteľa NZP neznamená žiadnu istotu, že dlžník požičané peniaze vráti.

5. Prisvojovanie si výsledkov vlastnej práce

Peniaze sami o sebe nič neznamenajú. Peniaze nie sú tovarom, ale iba poukázkami na odber tovaru, ktorý je výsledkom práce druhých. Držba peňazí neznamená žiadny nespotrebovaný prebytok, pretože peniaze samé sa nedajú spotrebovať (zjesť), ale iba vymeniť za nejaký tovar, vyrobený druhými. Peniazmi si môžem privlastniť len výsledky cudzej práce, na privlastnenie výsledkov vlastnej práce žiadne peniaze nepotrebujem. Všetko, čo mám doma ako moje súkromné vlastníctvo, sú výsledky práce druhých.

Samozrejme, peňažná masa môže byť v spoločnosti prerozdeľovaná veľmi nerovnomerne. Proti tomu však pôsobí NZP, keď každému prideluje peniaze rovným dielom, a v spojení so spotrebným zdanením pôsobí veľmi progresívne.

6. Kultúrna a duchovná práca

Kultúrna a duchovná práca je v zásade to isté. V slobodnej spoločnosti si ľudia určujú zákonné povinnosti sami, nikto im ich neukladá. A preto ak za rozhodnú, na základe svojho slobodného pochopenia, navzájom si darovať NZP, nie je to v rozpore so slobodou, ani žiadny príkaz, ale je to dobrovoľné.

7. Odstránenie hladu

Samozrejme, že hlad ako potreba ostáva ten istý pri samozásobovaní aj pri vzájomnom samozásobovaní. Ale jeho spôsob jeho uspokojenia je rozdielny pri samozásobovaní a pri vzájomnom zásobovaní. Ak je človek na opustenom ostrove, tak je, samozrejme,

samozásobiteľ, a teda sa o svoje nasýtenie sa musí postarať vlastnou prácou. Pri vzájomnom zásobovaní je človek sýty z výsledkov práce druhých.

Zneužívanie pomoci spočíva v tom, že určené prostriedky nedostanú tí, ktorým sú určené. Proti tomuto pôsobí NZP svojou jednoduchosťou a transparentnosťou, ktoré fakticky znemožňujú jeho zneužitie, t.j. aby bol vyplatený niekomu inému než určenej osobe. Ak sa NZP vypláca priamo jednotlivým ľuďom, vedie k aktivizácii ľudí, odstráneniu hladu, chudoby atď., ako to dosvedčuje aj skúsenosť z Namíbie v Afrike http://www.bignam.org/BIG_pilot.html

8. Viera

Samozrejme, že ku každému človeku pristupujeme na základe skúseností z minulosti. Ide však o to, aby minulé skutočnosti nebránili vzniku niečoho nového, čo tu ešte nebolo. Ak niekomu kladiem do budúcnosti nejaké podmienky, tieto podmienky vždy vychádzajú z minulosti, a tým budúcnosť podmieňujú, ohraničujú. Ak chceme umožniť vznik niečoho naozaj nového, toto umožnenie musí byť bez akýchkoľvek podmienok, teda nepodmienené. Samozrejme, že s tým je spojené aj riziko. Sloboda je však riskantný podnik, na rozdiel od diktatúry, kde je všetko určované príkazmi, a teda isté.

Na NZP sa by neprerozdeľoval celý vytvorený produkt, a preto ak by ho aj niekto nevyužil produktívne, neznamenalo by to celospoločenskú katastrofu. Ani príroda v tomto nie je takpovediac 100% účinná, pretože iba zo zlomku vytvorených semien, ktoré plošne rozsieva do sveta, nakoniec vyrastú nové rastliny. Ak by však príroda s plodmi svojej práce takto nepodmienené „neplytvala“, nedokázala by sa rozvíjať.

9. Vzájomné zásobovanie

Pri procese môjho jedenia, ktorý vykonávam sám, používam jedlo. Toto jedlo však vyrobili druhí. Ak by toto jedlo nevyrobili, nemohlo by k procesu môjho jedenia vôbec dôjsť, pretože by som nemal čo jesť (inými slovami, mohol by som vykonávať proces kladenia si lyžičky do úst, ale lyžička by bez jedla bola prázdna, takže svojou vlastnou prácou by som si do úst kládol len prázdnu lyžičku, a teda by som sa nenajedol). A teda uspokojenie potrieb priemerného zdravého a svojprávneho človeka sa dnes určite deje prostredníctvom iných ľudí. Podobne to platí aj o oblečení, ktoré si tiež obliekam sám, ale keby ho druhí nevyrobili, nemal by som si čo obliecť. Aj oblečený chodím len vďaka práci iných ľudí. Takže človeku dnes v podstate uspokojujú potreby druhí.

Samozrejme, že druhí nerozhodujú, kedy a čo budem jesť. Ale ak sa rozhodnem niečo jesť, tak použijem výsledok práce druhých. Podobne keď sa rozhodnem niečo si obliecť, ísť spať, pozrieť si film alebo prečítať knihu, tak použijem výsledky práce druhých, pretože šaty, posteľ, film a knihy vytvorili druhí. Bez ich práce by som musel chodiť nahý, spať na zemi, v kine sa dívať na holé plátno a knihu by som nemal žiadnu, nemal by som čo čítať, hoci proces chodenia, spania, dívania a čítania vykonávam sám. Čiže samotná samozásobiteľská realizácia uspokojenia potreby vôbec nič nemení na tom, že uspokojenie potreby je možné len vďaka práci druhých.

Rozdiel oproti minulosti je ten, že predtým človek okrem samotnej realizácie uspokojenia potreby vytváral sám aj prostriedok uspokojenia potreby, t.j. napr. jedlo, ktoré dnes vytvárajú druhí a bez ktorého potreba nemôže byť uspokojená.

Pri darovaní neprebíha bezprostredná vzájomná výmena. Účelom darovania je však umožniť vznik niečoho nového, čo potom spätne slúži aj ostatným. Pri bezprostrednej výmene sa vymieňa to, čo uspokojuje potreby prítomnosti. Prostredníctvom darovania sa uspokojujú

potreby budúcnosti. Niekde medzi tým sa nachádza požičiavanie, ktoré poskytuje prostriedky na vytvorenie niečoho budúceho, ale výnos z požičania viaže na uspokojenie potrieb prítomnosti.

Darovaním tak dochádza k metamorfovanému vzájomnému zásobovaniu, keď sa použitím daru na rozvoj sveta uspokojujú vývojové potreby, kým pri bezprostrednej výmene sa uspokojujú momentálne potreby. Spoločnosť, ktorá nedostatočne daruje, musí nutne stagnovať.

To sa týka aj spravodlivej ceny, ktorá je viazaná na bezprostrednú výmenu.

10. Záver

Každý človek má v sebe vrodenu túžbu po rozvoji. Inak by sa napr. dieťa nenaučilo chodiť, rozprávať, myslieť atď. Výchova človeka nespočíva v tom, že ho treba do niečoho nútiť, ale pomôcť mu nájsť seba samého, svoju vlastnú cestu. Toto nie je možné určovať nejakými podmienkami, pretože je to výsostne individuálna záležitosť.

Asociálne správanie je v podstate duchovná choroba, a preto ho je možné vyliečiť len duchovnou liečbou, nie právnymi a ekonomickými nástrojmi. Ľudia, ktorí vytvorený priestor slobody nebudú zvládať, budú, samozrejme, potrebovať našu pomoc. NZP, samozrejme, neurobí z utláčateľa, zotročiteľa, manipulátora, klamára a zlodeja slušného človeka, ale významne umožní slušným ľuďom postaviť sa proti utláčaniu, zotročovaniu, manipulácii, klamstvu a kradnutiu. Tak pomocou NZP môže skončiť kolosálny útlak. Pomocou NZP gangstri a elitári stratia, resp. významne sa im zníži, možnosť spôsobovať utrpenie ostatným, aj keď ho budú dostávať aj oni sami. Ľudia prebudení vďaka slobodnému duchovnému životu neupadnú do pohodlia a bezstarostnosti a nenechajú v sebe zabiť tvorivého ducha, pretože sa neuspokoja len s napĺňaním prostých vonkajších potrieb, ale od svojich životov budú chcieť viac. Budú chcieť v sebe rozvíjať iskru vyššieho bytia. Iste, nemusí sa to hneď podariť všetkým. Ale v podnetnom prostredí to bude podnecovať aj ich k hľadaniu hlbšieho zmyslu života.

Samozrejme, že duchovný život je možné praktizovať aj pri bezprostrednej výmene. Ale omnoho produktívnejšie sa duchovný život praktizuje pomocou darov, pretože to zodpovedá jeho podstate.

Svet nepozostáva len z nášho vnútorného sveta, ale rovnako dôležitý je aj vonkajší svet. Ak chce človek spoznať seba, mal by sa dívať do sveta. A ak chce poznať svet, mal by sa dívať do svojho vnútra.

Týmto považujem z mojej strany túto diskusiu za ukončenú.

Martin Bobko 23.11.2012